

Усе, що причетне
до чого-небудь загального,
прагне з ним однорідності.

Марк Аврелій

II

Ключ від номера Левко вирішив не здавати: буде ж у місті недовго. Проте, сподіваючись на пошту чи адресне яке-небудь повідомлення, до закапелка адміністратора підійшов. І аж біля грубезної бар'єрної дошки згадав, що про свою сюди поїздку нікого не повідомляв.

У вічі на меланхолійній цій думці кинувся стосик схожого на рекламне чи прес-релізне читиво паперу. При пильнішому, втім, вдивлянні воно виявилось місцевою газетою.

— Беріть — нам їх приносять багато.

Голос адміністратора був маловиразним й вогким. Як і папір запхнутого до кишені чотиристорінкового зшитка, чю назву Левко одразу забув. Так само — змигнуло на задвірках мозку — не трималася пам'яті й назва цього міста, куди його запросили для дивакуватої, загалом, місії — засвідчити персональність часу.

— Щось давно вас не було видно.

Левко озирнувся, шукаючи пана чи пані, що навідується у карпатську цю глушмань не вперше і до кого тут звикли, але тільки й того побачив, що порожній хол і вікна будинку навпроти.

— Це ви про мене? — на останньому слові Левко ткнув себе в груди, що йому здалось надто хлопчакуватим, і він поспішив відкорегувати це враження приязною усмішкою. — Я не був тут ніколи.

Адміністратор теж усміхнувся і ледь здвигнув плечима: мовляв — не був то й не був.

Не дочекавшись уточнюючих якихось перепитувань, після яких помилка стала б очевидною, Левко зміряв поглядом висоту вихідних дверей, пробуючи прикинути, з якою силою їх на себе тягти. І, тягнучи, все ще сподівався оклику носаня, який йому явно не повірив. То хай би про це сказав...

Цікаво, з ким його сплутали?..

Вуличка, на яку він ступив, була завширшки саме з цю думку, яка повторилась на протилежному боці бруківки, а за хвилину — на площі, де кілька перехожих, вгледівши його персону, остовпіли, а обезталена глибокоока жінка навіть розтулила губи з наміром привітатися. Однак свого погляду в радо закляклих її зіницях Левко не затримав, прокинув очі вперед, де на нього чекали ще чиїсь здивовані сліпаки, які довелось напругою волі з дороги прибрати. І аж у щілинисту завулку, де замість асфальту знову лисніло різнове-лике каміння бруківки, дозволити собі зупинку. З дуже повільним і обережним позирком назад, у бік виходу на площу, що був перекритий всіма тими, хто мав його за когось іншого. Очевидно, місцевого, бо дивилися услід йому люди літні. А кількаро й зовсім старі — мовчазний їхній гурт після Левкового погляду здригнувся і повищав. Але — не дуже: крихкі кості надто багато радості в себе вже не приймали.

Проте радість була: Левко відчув її повів і болісно скривився, розуміючи, що робиться причетним до чергового ошуканства. Не зі своєї волі, це ясно, та що це міняє — він ні від чого не втік. Удома на нього отак само з рання до вечора дивляться донька з дружиною.

А на роботі — студенти, яким, скоріш від усього, байдуже, про що він говорить. Аби говорив. Або просто стояв перед ними хоч би й цілу пару; давно вже не молодий і не гарний, він їм видається найкращим з-поміж тих, хто їх вчить на філософів.

Буцім на філософів вчать. І де вони, ті філософи? Особливо тепер, коли життя не приймає у себе нічого, окрім вересків глузду, що корегуються логікою. У тім числі й логікою затишку. Ці теж...

Левко ледь не зробив звичної для себе дурниці, яка полягала в сотні раз повторюваній на людях процедурі з діставанням хустинки і натужним у неї сяканням, яке мало б розігнати мару обожнювання, але ніколи не розганяло: за його зумисне повільними й незграбними рухами стежили з тим самим захватом, що й за словами. А тут і рухів не було б видно...

Ждуть. Чого? І — кого?.. Не завадило б знати, що за дивака він їм нагадує? З яким фахом, біографією?..

Відчувши перебір із триванням зупинки, яка починала скидатися на повернення до тями (бач, таки пригадав нас всіх і зараз підійде!), Левко звів очі до хмаровиння над карликовим цим містом, потім знизив кут огляду до рівня черепичних дахів і рушив завулком далі. Під ноги зумисне не дивлячись, бо тоді мусів би ступати з камінця на камінець, як це робив завше.

— Завше — де?

Це запитання ледве його не зупинило, він кілька разів навіть посковзнувся, силкуючись пригадати, коли востаннє мав справу з отакою старезною бруківкою, проте швидкості не збавляв. І через кілька хвилин натрапив на подумковий просвіток, нарахувавши аж шість міст, де висиджував на наукових збіговиськах і так само борвся зі спокусою замість ходити — стрибати.

Коли забрідав хтозна-де.

Як оце й зараз...

Менше ніж за сотню кроків завулком вичах, нахилився і буцнувся у порепану асфальтівку, по той бік якої темнів каштановий сквер. Довкола голомозі у нім клумби прозиралися лавки; на котрійсь

з них можна буде присісти і перечитати газету, яка теж заважала очікуваному в такій закацапетівщині спокою; Левко все не міг забути біжки вихопленої з типографського місива замітки, що вкладалася у два абзаци. Проте під якою назвою — «Форум вічноживих».

Навіть не глянувши обабіч, він перебіг проїжджу частину, так само підтюпцем подолав викладений з цегли хідник, крутуваті з нього сходи і радо зітхнув, переконавшись, що в скверику немає ані душі.

«Завтра, — повідомляв редактор куценької малотиражки, — наше місто знову сподобиться чуда. Хто буде його автором на цей раз, іще не відомо: готель поки порожній. Але в ньому вже оселився професор Симич. Чиє це псевдо, сповістимо у черговому номері».

Маємо, як завжди, надію також на тих, до кого з'являться родичі: кожен приїжджий теж може бути одним із Них. Наш телефон відповідає цілодобово».

А хай йому добро, і тут сенсації... Навіть старого приплутали... Зажди-зажди — Симич про щось подібне розповідав. Де ж це було? У Відні?.. Ні, здається у Варшаві. Чи Кракові? Таки Варшаві — той оркестр на Королівській площі заважав слухати — мав другу скрипку з тріснутим якимось звуком. Видно, лак почав резонувати... Тому не все розчув. Та й старий за тиждень набрид — з ранку до вечора одне і те ж: цивілізація схибила, цивілізація потребує нового коду, земні боги чекають роботи, ми вийшли на старт, ми мусимо, ми...

Симич з першого ж дня їхнього знайомства («Афіни, готель "Святого Георгія", хол, п'ятнадцять хвилин по дев'ятій ранку», — виголосив хтось у мозку і з нього зник) вживав чомусь цю лише форму: «ми». І стосувалася вона виключно його з Левком — решта делегації, до якої Левко приєднався, прилетівши з Нью-Йорка, мала вдовольнятися безособовим — «товариство». Під час щовечірніх чаркувань — «любє»: голомозий балакун п'янів так само швидко, як і тверезів — все залежало від теми розмови та співрозмовника.

«Ми» ще й тому, що їх відтоді селили разом. Без прохань про це жодного. Утім хтозна: дід міг і наказувати — після виданої французами монографії про вичерпаність етногенетичного ресурсу з ним